

BEZWAREN TEGEN DEZE VOORGENOMEN WET

Onderstaande heeft voornamelijk betrekking op het vaststellen van de minimum uurvergoeding van €16,- en de extra administratieve lasten. De zelfstandigenverklaring is buiten beschouwing gelaten.

I Buitenproportioneel

Het is buitenproportioneel (en onlogisch) dat álle zelfstandigen (behalve de zzp'ers met een winkel (ong. 20% van alle zzp'ers, zie toelichting p2)) opgezadeld worden met extra administratieve lasten terwijl de armoedebestrijding waar de vaststelling van de minimum uurvergoeding om te doen is slechts gaat om een klein deel van de zzp'ers aan de onderkant van de arbeidsmarkt (ongeveer 75 tot 100.000 personen in 2017 (SEO-rapport Karakteristieken en tarieven zzp'ers)). Waarom zou je een minimumtarief van €16,- instellen, inclusief de strenge bijkomende administratieve verplichtingen, voor zzp'ers die €75,- (of 30, of 40, 80 of 200) per uur verdienen?

Het is om dezelfde reden buitenproportioneel dat álle zakelijke opdrachtgevers/ kopers/ klanten/ gasten (van ong. 450.000 zzp'ers) opgezadeld worden met (extra) administratieve taken en verantwoordelijkheden en dat ze het risico lopen op het krijgen van een bestuurlijke boete.

Met deze maatregelen raakt de hele zzp-sector (over)belast.

Klanten/ kopers en opdrachtgevers zullen uitwijkmogelijkheden zoeken.

De zzp-sector zal inkrimpen -die doelstelling zal op deze manier zeker gehaald worden-, maar ze moeten wel ergens blijven. Dat laatste zou op z'n minst onderzocht kunnen worden.

II Armoedebestrijding is niet gegarandeerd

Het effect van het instellen van een minimum uurvergoeding/beloning voor alle zzp'ers is niet dat armoede bestreden (of verminderd) wordt of dat de kans op armoede verkleint, of dat er een garantie op een minimum bestaansinkomen ontstaat:

- a het is helemaal niet zeker -en niet aangetoond- dat schijnzelfstandigen terug in loondienst gaan
- b een groot gedeelte van de schijnzelfstandigen werkt parttime. Met een tarief van €16,- zou iemand pas uit de armoede komen als dat in combinatie is met 40 uur werk, waarvan 67% directe uren. Dat is in dit geval niet zo, dus bestrijdt het niets. Iemand die €16,- per uur verdient maar niet fulltime werkt blijft onder het bestaansminimum
- c een gedeelte zal in de bijstand belanden. Het armoederisico is het grootst als je in de bijstand zit (zie CBS-rapport Armoederisico in 2017 toegenomen)
- d er is een kans dat de markt zich zo ontwikkelt dat zzp'ers met een iets hogere uurvergoeding hun bedrag naar beneden moeten bijstellen. Hiermee kunnen ze juist in de armoede terecht komen
- e een gedeelte van de zzp'ers zal door de minimum uurvergoeding minder uren kunnen gaan draaien (hogere prijs met als gevolg minder uren/opdrachten) en door die mindere uren hun recht op zelfstandigenaftrek verliezen. Hierdoor kunnen ze -ondanks hun hoger uurvergoeding- er toch op achteruit gaan en zelfs in de armoede belanden. Of hun risico op armoede kan in ieder geval groter worden
- f een gedeelte van de zzp'ers aan de onderkant heeft daarnaast een vaste baan
- g er is niet gekeken of zzp'ers naast hun werk als zelfstandige misschien wel een rijke partner, een pensioen of een erfenis o.i.d. hebben. Voordat er sprake kan zijn van mogelijke armoedebestrijding zal eerst onderzocht moeten worden of de zzp'ers wel afhankelijk zijn van het inkomen wat verworven wordt met de zzp-werkzaamheden. Een lage uurvergoeding zegt dus niets over het uiteindelijke inkomen, dus het zegt niets over het bestaansniveau (SEO-rapport)
- h directe kosten komen bovenop de uurvergoeding, maar indirecte kosten niet. Op die manier is een minimumuurvergoeding geen garantie om een minimaal inkomen te hebben.

Iemand met hoge indirecte kosten houdt minder over dan iemand met lage indirecte kosten. Een minimum tarief om een bestaansminimum te garanderen is dus in feite niet vast te stellen i sommige zzp'ers kiezen ervoor om veel uren te werken voor een lagere prijs om zo toch een hoger omzet te halen. Als ze hun prijs moeten verhogen is de kans groot dat de omzet daalt. Hun inkomen kan zo tot onder het bestaansminimum zakken j naast de 1,1 miljoen zelfstandigen voor wie het een hoofdkomen is, zijn er ook nog een aantal voor wie het een bijverdienste is. Dat maakt het totaal op 1,5 miljoen. Je weet niet of het voor die zzp'ers noodzakelijk is om samen met andere inkomsten tot een inkomen boven het bestaansminimum te komen.

Vaststellen van een minimum uurvergoeding (inclusief de omschreven administratie) kan grote en ingrijpende (misschien positieve, maar zeker ook negatieve) gevolgen hebben die met de huidige gegevens en informatie niet te voorspellen zijn.

In bovenstaande gevallen zou het heel goed kunnen zijn dat de zzp'er juist de armoede in gedreven word, i.p.v. dat er sprake zou zijn van armoedebestrijding.

Om een beter inzicht te krijgen in de gevolgen van deze maatregelen, zou extra onderzoek meer helderheid kunnen geven.

Als er inderdaad geen sprake is van armoedebestrijding, is de wet tevens in strijd met Europese wet- en regelgeving.

III Kreupele definitie van een zelfstandige; de wet is niet uitvoerbaar

Er staan onduidelijkheden in art 2 lid 2.

Zzp'ers met een "1-persoons-winkeltje" (winkel in de ruimste zin des woords) worden uitgezonderd van deze wet.

a In de (losse) toelichting (p2) staat dat er iets van 20% van de zzp'ers goederen of grondstoffen verkopen. Daar vallen ze wel onder de zzp'ers, maar in de definitie van zelfstandige niet of niet meer. Dit komt niet overeen.

b Vraag is hoe we deze zzp-winkeliers dan in de toekomst wel kunnen noemen/categoriseren.

c In het SEO-onderzoek is de groot- en detailhandel nog 1 van de vele sectoren waarin de zzp-markt in onderverdeeld wordt. (Door dit nu uit te zonderen van de zzp'ers worden de cijfers uit het rapport onzuiver.)

d Onduidelijk is waarom er voor deze verkoop-zzp'ers (accent op product) een uitzondering wordt gemaakt en voor maak-zzp'ers (accent op arbeid) niet.

Neem bijvoorbeeld een webwinkel met verkoop van zelfgemaakte producten. Die valt wel onder deze wet, maar een webwinkel met verkoop van ingekochte producten niet. Voor de koper zal dit verwarrend werken, met alle mogelijke gevolgen van dien.

e Zit er nog een grens/percentage aan de hoeveelheid ingekocht product en gedane arbeid? Bijvoorbeeld bij de verkoop van boeketten: diverse bossen bloemen zijn ingekocht en uit elke bos wordt een gedeelte van de bloemen genomen om bijzondere bloemstukken mee te maken, een gedeelte wordt per bos verkocht en een gedeelte als losse bloem. Wat hoort waarbij?

f Het is onduidelijk of de zelfstandigen van de zelfstandigenaftrek bij de inkomstenbelasting dezelfde zelfstandigen zijn uit deze nieuwe wet. In dat geval zouden alle 1-persoons-winkels in één klap hun gehele zelfstandigenaftrek verliezen, als ze daar tot nu toe wel recht op hadden.

Als alle product-verkopers een uitzondering op deze wet vormen, zouden de product-makers ook een uitzondering moeten vormen. De scheidslijn tussen het accent op product of arbeid bij verkoop is kunstmatig en gaat problemen opleveren.

Het meest logische (en het minst problematisch) zou zijn als je alleen de mensen die tot nu toe hun facturen schrijven n.a.v. hun gewerkte uren en directe kosten (opdrachtsituaties) belast met een verplichte minimum uurvergoeding. Bij dat gedeelte van de zzp'ers kan je dan misschien zorgen dat mensen een inkomen hebben op of boven het bestaansminimum, maar zoals eerder gesteld in onderdeel II denk ik dat je dat niet kunt garanderen door een minimum uurvergoeding.

En daarmee los je de schijnzelfstandigheid met stuksprijs en vaste prijzen per opdracht (pakketjes e.d.) niet op.

Voortaan moet elke burger (particulier en zakelijk) bij iedereen aan wie een opdracht gegeven wordt of van wie iets gekocht wordt eerst gevraagd worden of diegene zelfstandige is of een winkel heeft die een uitzondering op de wet is, of in loondienst is.

Hieruit volgt dat het instellen van een minimum uurvergoeding niet het goede instrument is om bestaanszekerheid te garanderen of schijnzelfstandigheid aan te pakken.

De wet is in deze vorm niet uitvoerbaar.

NB Het SEO-rapport is onzuiver geworden, omdat er een rubriek (winkels) buiten de groep zelfstandigen is geplaatst. Daarnaast is de uitgangssituatie veranderd. Het rapport is erop gericht om te kijken of schijnzelfstandigen een arbeidsovereenkomst opgelegd kunnen krijgen. Daarnaast is er ook nog een groep (iets van 400.000 zzp'ers die hun werk als een bijbaan doen, die niet zijn meegenomen in dit rapport). Een nieuw rapport laten maken zou voor de hand liggen, omdat de uitgangspunten veranderd zijn.

IV het werkt oneerlijke concurrentie in de hand

Het is misschien zo dat door het ingrijpen van de overheid schijnzelfstandigheid vermindert of verdwijnt, maar er komt (meer) oneerlijke concurrentie voor in de plaats.

Het gevolg van oneerlijke concurrentie kan zijn dat zzp'ers opdrachten kwijt raken of minder producten verkopen waardoor hun inkomen tot onder bijstandsniveau of de armoedegrens of het bestaansminimum daalt.

a Als de koper zelfgemaakte producten direct afneemt van de maker is hij verplicht de uren en directe kosten van de maker -waarop de verkoopprijs gebaseerd dient te zijn- te controleren en er rust zelfs een sanctie op als er onjuistheden in zitten.

Door de uitzondering van art 2 lid 2 bestaan deze voorwaarden niet als hetzelfde (ingekochte) product via een winkel wordt gekocht. De koper zal eerder geneigd zijn het product via de winkel aan te schaffen.

b De vertaling van een stuksprijs of vast bedrag naar een uurprijs vergt een enorme omschakeling in de gehele administratie en in de promotiemiddelen (folders, website, papierwerk) van de zzp'ers die het betreft. Zzp'ers die al gewend zijn met een uurprijs te werken hoeven deze omschakeling niet te maken.

c Daarnaast ontstaat er oneerlijke concurrentie met zzp'ers uit andere EU-landen. Zij hanteren nog wel een stuksprijs of vaste prijs, en daar zijn voor de koper/ opdrachtgever geen extra voorwaarden verbonden aan de koop. Er is een kans dat de consument nu eerder de betreffende aankopen zonder verantwoordelijkheden en risico's zal doen in het buitenland.

d In een opdrachtsituatie heeft degene met slechts enkele opdrachtgevers veel minder administratieve rompslomp dan zzp'ers met veel en kleine opdrachtgevers.

e Er is een grote kans dat opdrachtgevers/ klanten/ kopers uitwijken naar bedrijven met personeel (bv winkel) om het product daar te kopen, maar dan zonder administratieve lasten, verantwoordelijkheden en het risico op een boete. Hiermee is het mogelijk dat veel zzp'ers hun opdrachtgevers kwijt raken en dat hun inkomen onder het bestaansminimum uitkomt.

V niet alle werkzaamheden van zzp'ers zijn te vertalen in een uurvergoeding

Sommige zzp'ers werken al met een uurprijs en misschien zijn sommige situatie makkelijk te vertalen, maar hoe zit het met:

- a verhuur van roerende zaken
(bv verhuur van gereedschap of verhuur van een plank in een kast in een pop-up-store)
- b verhuur van onroerende zaken
(bv verhuur van ruimte voor workshops of cursussen)
- c verkoop van zelfgemaakt werk van voor de inwerkingtreding van de wet (voorraad)
- d zzp'ers met zelfgemaakt eten en/of drinken in eet- en drinkgelegenheden?

Hoe wordt voor bovenstaande zaken een prijs bepaald als er uren aan gekoppeld moeten worden?

VI Conclusie

Het inkrimpen van de zzp-sector gaat met deze maatregelen naar alle waarschijnlijkheid wel slagen, maar mijn verwachting is dat het sociale stelsel hier niet mee ontlast zal worden en de armoede niet zal worden bestreden, voorkomen of verminderd. Verder verwacht ik een (onomkeerbaar) verlies aan expertise, kennis en kunde.

De voorgestelde wet is duidelijk geforceerd tot stand gekomen en door de veranderingen in de uitgangssituatie zijn er fouten in geslopen.

Alles in deze wet is gericht op opdrachtsituaties met een uurvergoeding en dit is niet (klakkeloos) te vertalen naar zzp'ers die werken met vaste prijzen of stuksprijzen.

De wet is niet uitvoerbaar.

Als deze wet definitief wordt zal de zzp-sector onherstelbaar beschadigd raken.